ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Үенч СУМЫН СОЁЛЫН ТӨВИЙН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Аудитын код: ХОА-2021/48/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Ховд хот
2021 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар
Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн
Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn
Хоо өрлөгийн үрс аудит ХХК
Аудитор: А.Оюундэлгэр
Утас: 99306289 Цахим хаяг:a_oyund @yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт

Агуулга

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт....3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан....3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 4
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан....5
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан ....**Error! Bookmark not defined.**
3. Аудитын тайлан....9
3.1. Ерөнхий зүйл....9
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй 9
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт 10
3.4. Материаллаг байдал 10
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд 10
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт 11
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл....12
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 12
3.9. Аудитын илрүүлэлт....13
Залруулсан алдаа....13
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил 13
Аудитын зөвлөмж....**Error! Bookmark not defined.**
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд 13
4. Менежментийн захидал....13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт 14

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2021.02.01 № 2/15
танай ____________-ны №____________-т

ҮЕНЧ СУМЫН СОЁЛЫН ТӨВИЙН
ЭРХЛЭГЧ Б.БУРМАА ТАНАА

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Үенч сумын Соёлын төвийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Үенч сумын Соёлын төвийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Үенч сумын Соёлын төвийн 2020 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэлийн хөтлөлт, програм хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Үүрэг хариуцлага

Төсвийн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА,ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**2,520,570.00**	**2,685,467.00**
33	**АВЛАГА**	20,570.00	164,467.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	20,570.00	164,467.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	2,500,000.00	2,521,000.00
354	**Хангамжийн материал**	2,500,000.00	2,521,000.00
35410	Бичиг хэргийн материал	00.00	21,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,500,000.00	2,500,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,010,432,302.19**	**970,130,791.37**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	1,010,432,302.19	970,130,791.37
392	**Биет хөрөнгө**	1,000,432,302.19	960,130,791.37
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	952,266,820.25	952,266,820.25
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	00.00	-43,191,401.76
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	196,869,340.00	201,869,340.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-195,199,389.76	-196,034,364.64
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	63,525,974.00	63,525,974.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-17,149,976.30	-18,425,110.48
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	59,534.00	59,534.00
39217	Ном	60,000.00	60,000.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	10,000,000.00	10,000,000.00
39301	Програм хангамж	186,568.00	186,568.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-186,568.00	-186,568.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	10,000,000.00	10,000,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	00.00	00.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,012,952,872.19**	**972,816,258.37**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**203,146.00**	**525,992.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	203,146.00	525,992.00
413	**Өглөг**	203,146.00	525,992.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00.00	322,846.00
4136	**Бусад өглөг**	203,146.00	203,146.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	203,146.00	203,146.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,012,749,726.19**	**972,290,266.37**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,012,749,726.19	972,290,266.37
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	45,385,588.00	45,385,588.00
51101	Өмч: - төрийн	45,385,588.00	45,385,588.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	919,731,845.40	879,272,385.58
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	919,731,845.40	919,731,845.40
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-40,459,459.82
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	47,632,292.79	47,632,292.79

6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,012,952,872.19**	**972,816,258.37**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**106,453,100.00**	**108,156,200.50**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**31,760,000.00**	**5,838,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	31,760,000.00	5,838,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	31,760,000.00	5,838,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,500,000.00	838,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	30,260,000.00	5,000,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**74,693,100.00**	**102,318,200.50**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	900,000.00	00.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	900,000.00	00.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	73,793,100.00	102,318,200.50
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	73,793,100.00	102,318,200.50
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**111,704,592.60**	**148,615,660.32**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**111,704,592.60**	**148,615,660.32**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	111,345,592.60	131,642,981.32
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	50,525,465.00	62,530,672.00
210101	Үндсэн цалин	50,525,465.00	62,530,672.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	7,588,538.00	8,349,777.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	7,588,538.00	8,252,977.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	11,375,000.00	12,658,966.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,803,379.00	658,966.50
210302	Түлш, халаалт	9,521,621.00	12,000,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	50,000.00	00.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	606,000.00	389,380.00
210401	Бичиг хэрэг	60,000.00	55,380.00
210402	Тээвэр, шатахуун	200,000.00	140,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	54,000.00	18,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	292,000.00	176,000.00
2105	**Нормативт зардал**	48,000.00	49,050.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	48,000.00	49,050.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	354,100.00	00.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	254,100.00	00.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	47,000.00	10,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	00.00	10,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	47,000.00	00.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	3,496,900.00	2,353,625.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,359,900.00	2,263,625.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137,000.00	90,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	37,304,589.60	45,301,510.82
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	37,304,589.60	45,301,510.82

213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	359,000.00	16,972,679.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	270,000.00	12,603,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	12,603,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	270,000.00	00.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	89,000.00	4,369,079.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	89,000.00	4,369,079.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**-5,251,492.60**	**-40,459,459.82**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**-5,251,492.60**	**-40,459,459.82**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**76,193,100.00**	**103,156,200.50**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,500,000.00**	**838,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	1,500,000.00	838,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	1,500,000.00	838,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,500,000.00	838,000.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**76,193,100.00**	**103,059,400.50**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**76,193,100.00**	**103,059,400.50**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**75,804,100.00**	**86,086,721.50**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	50,313,444.00	62,292,000.00
210101	Үндсэн цалин	36,893,144.00	56,035,731.00
210102	Нэмэгдэл	3,250,000.00	6,256,269.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,170,300.00	00.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	7,608,656.00	8,312,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,581,156.00	5,866,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	506,900.00	620,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	405,500.00	455,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	101,400.00	135,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,013,700.00	1,235,000.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	12,630,000.00	12,658,966.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,803,379.00	658,966.50
210302	Түлш, халаалт	10,776,621.00	12,000,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	50,000.00	00.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	656,000.00	579,360.00
210401	Бичиг хэрэг	60,000.00	45,880.00
210402	Тээвэр, шатахуун	200,000.00	140,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	54,000.00	54,000.00
210404	Ном, хэвлэл	60,000.00	45,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	282,000.00	294,480.00
2105	**Нормативт зардал**	48,000.00	43,720.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	48,000.00	43,720.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	354,000.00	75,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100,000.00	75,000.00
210604	Урсгал засвар	254,000.00	00.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	47,000.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	47,000.00	00.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	4,037,000.00	2,124,975.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,900,000.00	1,987,975.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137,000.00	137,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	110,000.00	00.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	110,000.00	00.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**389,000.00**	**16,972,679.00**

2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	300,000.00	12,603,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	12,603,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	00.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	89,000.00	4,369,079.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	89,000.00	4,369,079.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**00.00**	**00.00**

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	**45 385 588**	**47 632 292.79**	**919 731 845.40**	1 012 749 726.19
2019 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	45 385 588	47 632 292.79	919 731 845.40	1 012 749 726.190
Дахин иргүүлсэн үлдэгдэл	**45 385 588**	**47 632 292.79**	**919 731 845,40**	1 012 749 726,19
Тайлант үеийн иүр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал			**-40 459 459,82**	-40 459 459.82
2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	**45 385 588**	**47 632 292,79**	**879 272 385,58**	972.290.266.37

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	101,818,700.00	98,787,121.50
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	101,818,700.00	98,787,121.50
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	88,855,100.00	86,183,521.50
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	62,410,300.00	62,292,000.00
210101	Үндсэн цалин	58,082,000.00	56,035,731.00
210102	Нэмэгдэл	4,328,300.00	6,256,269.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	8,290,400.00	8,409,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	8,290,400.00	5,866,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	00.00	674,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	00.00	498,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	00.00	135,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	00.00	1,235,000.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	12,746,000.00	12,658,966.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	696,000.00	658,966.50
210302	Түлш, халаалт	12,000,000.00	12,000,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	50,000.00	00.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	581,000.00	579,360.00
210401	Бичиг хэрэг	60,000.00	45,880.00
210402	Тээвэр, шатахуун	140,000.00	140,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	54,000.00	54,000.00
210404	Ном, хэвлэл	45,000.00	45,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	282,000.00	294,480.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	00.00	00.00
2105	**Нормативт зардал**	48,000.00	43,720.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	48,000.00	43,720.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	100,000.00	75,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100,000.00	75,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	4,569,400.00	2,124,975.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,432,400.00	1,987,975.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137,000.00	137,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	110000.00	0.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	110,000.00	00.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	12963600.00	12603600.00
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	00.00	00.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	00.00	00.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	12,963,600.00	12,603,600.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	60,000.00	00.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	12,903,600.00	12,603,600.00
226001	Гадаад эх үүсвэрээр	00.00	00.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	103,155,500.00	103,156,200.50
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	00.00	00.00

1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	102,317,500.00	102,318,200.50
132001	Орон нутгийн төсвөөс	102,317,500.00	102,318,200.50
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	838,000.00	838,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	838,000.00	838,000.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	7	7
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	5	5
620003	Үйлчлэх ажилтан	1	1

3.Аудитын тайлан

3.1. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Үенч сумын Соёлын төвийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг төсвийн шууд захирагч Бөхчулуун овогтой Бурмаа танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд анхан шатны баримтын иж бүрдлийг хангах, И баримтаар гүйлгээ хийх талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 22 -наас 2021 оны 01 дүгээр сарын 24–ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагатай гэрээ байгуулж Хоо Өрлөгийн үрс аудит ХХК Ховд аймаг дахь салбарын захирал аудитор А.Оюундэлгэр хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Соёл урлагийн үйлчилгээг орчин үеийн ололт,амжилттай хослуулан хөгжүүлж, хүн амд хүргэх нийтийн соёлын үйлчилгээний чанар хүртээмж үр нөлөөг дээшлүүлэхэд оршино . Үүнд:

- Соёлын талаар төрөөс баримталж байгаа бодлого шийдвэрийг нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх
- Иргэдэд соёлын боловсрол олгох
- Соёлын биет болон биет бус өвийг өвлүүлэн үлдээх түгээн дэлгэрүүлэх
- Хүүхэд багачуудын авьяас чадварыг нээн илрүүлэх
- Иргэний болон гоо зүйн хүмүүжил төлөвшүүлэх, тэдний оюуны болон соёлын хэрэгцээг хангах

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот ‘’бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай’’*

- *Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот ''төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай*

3.3 НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНДСЭН БОДЛОГО, ДОТООД ХЯНАЛТ

Тус байгууллага нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зарлага сонгож, эрсдэлийн түвшинг “ дунд ” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2019 оны жилийн эцсийн тайлангийн нийт зардал 102910,0 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 1029,1 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт зардлаас 1 хувиар 1486,1 мянган төгрөгөөр тооцлоо.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Үенч сумын Соёлын төвийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 5000,0 мянган төгрөгөөр буюу 0,4 хувиар өссөн байна. Орон нутгийн хөгжлийн сангаас хөрөнгө оруулалт хийж дууны фульт 1,чадлын өсгөгч 1, чанга яригч 2 ширхэг , микрофон чихний 2 ширхэг, микрофон зайны 2 ширхэг Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			
Авлага	20.5	164.4	143.8
Урьдчилгаа			
Бараа материал	2 500 0	2 521 0	- 21 000
Үндсэн хөрөнгө	1.010.432.3	970.130.7	-40.301.5
Нийт хөрөнгө	**1.012.933.3**	**972.651.7**	
Өр төлбөр			
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1.012.749.7	972.290.2	-40.459.5
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**1.012.749.7**	**972.290.2**	**-40.459.5**

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 2.500.0 мянган төгрөг болж 21,0 мянган төгрөгөөр өссөн нь бичиг хэргийн материал худалдан авч нөөцөлснөөс шалтгаалжээ. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд 2020 онд 389,3 мянган төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч бичиг хэрэгт 55,380, түлш шатах тослох материал 12.000.0 бүгд 12444,6 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 970 130,8 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 40301,5 мянган төгрөгийн өөрчлөлт орсон байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 972290,3 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 40450,9 мянган төгрөг өөрчлөгдсөн Энэ нь үндсэн хөрөнгийн элэгдлээс үүссэн алдагдалтай холбоотой байна.

Тус байгууллагын 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 1703,1 мянган төгрөгөөр буюу 15 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан Үенч сумын Соёлын төвд орон нутгийн хөгжлийн сангаас 5,0 сая төгрөг, өөрийн орлогоос 838,0 мянган төгрөг орлогоор бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

үзүүлэлт	Санхүүгийн тайлангаарх		Төсвийн гүйцэтгэлээрх		МГ, ТГТ-ийн зөрүү
	Мөнгөн гүйлгээний тайлан	Үр дүнгийн тайлан	Төсвийн хэлбэлзлийн тайлан	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	
А	1	2	3	4	8
Үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын дүн	103.156.2	108.156.2	88.855.100	101.818.7	1.337.5
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	102.318.2	102.318.2	88.855.100	103.156.2	838.0
Өөрийн орлого	838 000	838 000	1 500 000	838 000	-

Тайлант жилд орон нутгийн санхүүгийн дэмжлэгээр 101818,1 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авахаас, гүйцэтгэлээр 97449621 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч 4369079 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Өөрийн орлогын 1500.0 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэх төлөвлөгөөтэйгөөс, гүйцэтгэлээр 838.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж батлагдсан төлөвлөгөөг 662.0 мянган төгрөгөөр тасалсан нь Ковид-19 цар тахлын цаг үеийн нөлөөлөл бий болжээ.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй. Тайлант жилд нэмэлт дансаар ямар нэгэн гүйлгээ хийгдээгүй байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 101936,7 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 101936,7 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 118.0 мянган төгрөгөөр бууруулж 101818.7 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 15 хөтөлбөрийн 68 арга 5хэмжээг санхүүжүүлэхээр 101818,7 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 100318,7 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс 1500,0 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 101818,7 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого 838.0 мянган төгрөг,орон нутгийн санхүүжилтээс 5000,0 мянган төгрөг нийт 107656,7 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 102656,7 мянган төгрөгийг зарцуулж 4369,0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 98787,1 мянган төгрөг буюу 97 хувьтай байгаа нь бусдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээний зардлыг 402,0 мянган төгрөгөөр, хангамж бараа материалын зардлыг 75,0 эд хогшил худалдан авах зардлыг 254.0 мянган төгрөгөөр, нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулыг 240,0 мянган төгрөгөөр,томилолтын зардлыг 147.0 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Нийт 15 хөтөлбөрийн 68 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхэд 101818,7 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг зарцуулахаас 5 зардлын хэмнэлтээс 4369,0 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгийг буцаан төвлөрүүлсэн.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй. Тайлант онд ямар нэгэн нэмэлт санхүүжилт аваагүй байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 145 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 132 мэдээлэл оруулсан. Тухай бүрт нь оруулах мэдээлэлийг 2 сард 7 мэдээлэл оруулаагүй, улирал бүр оруулах мэдээллийн 2 улиралын 1 мэдээ ороогүй ,бүтэн жилээр оруулах мэдээлэл 5 мэдээл дутуу нийтээ хугацаа хоцроож 13 мэдээлсэн байна. Шилэн дансны цахим мэдээлэл 91,0 хувьтай байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар итгэл үзүүлсэн учир зөвлөмж акт албан шаардлага байхгүй байна.2020оны 9 дүгээр сарын 22-нд Санхүүгийн хяналт, Аудитын албанаас шалгалт хийж галч Д.Тэрбишид дулаан хэмжигчийн

үнэ давхар хийгдсэн 31,5 мянган төгрөг төлүүлэхээр шийдвэрлэсэн 1 төлбөрийн актыг биелүүлсэн байна. Аудитаар тус байгууллагад нярвын тайланг цаг тухай бүр гаргаж хэвшүүлэх зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

/ мян төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт							
Албан шаардлага							
Зөвлөмж							
Нийт дүн							

3.9. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 333,6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 333,6 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, Анхан шатны бүртгэл дугааргүй, тамгагүй байсан, И баримт аваагүй зөрчилд зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

- 2020 оны жилийн эцсийн тайланд урамшууллын 1210,6 мянган төгрөг олгосноос нийгмийн даатгалын шимэтгэл суутгаагүй 322,8 мянган төгрөг, хүн амын орлогын албан татварт 10,8 мянган төгрөгийг илүү төлөлтийг авлагаар бүртгээгүй байна.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, залруулагдаагүй алдаа, зөрчил байхгүй .

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

Балансын данстай холбоотой асуудал

1.1. <u>**Илрүүлэлт**: Татварын системд холбогдсон бизнес эрхлэгч, аж ахуйн нэгжээс хэвлэсэн төлбөрийн</u> баримт дутуу байна

1.2. .**Эрсдэл:** Тайлан буруу илэрхийлэгдэх, хуурамч зарлага гарах

1.3. **Өгсөн зөвлөмж**: , Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20,1,4 хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар ,эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил гүйлгээг бүртгэхгүй байх зарчмыг баримтлан анхан шатны хүчин төгөлдөр баримт, И баримтаар гүйлгээ хийж хэвшүүлэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 6 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн/ мян.төг/	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Нийгмийн даатгалын шимтгэл суутгаагүй	322,8	Залруулга хийсэн	Үенч сумын соёлын төвийн эрхлэгч	Б.Бурмаа
2	Хүн амын орлогын албан татвар илүү	10,8	Залруулга хийсэн.	Үенч сумын соёлын төвийн эрхлэгч	Б.Бурмаа
3	Өөрийн орлогын төлөвлөгөө тасалсан	662,0	Зөвлөмж	Үенч сумын соёлын төвийн эрхлэгч	Б.Бурмаа
	зөвлөмж дүн				
	ДҮН	995,6			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР